

sosialurin

telf. 147 20. 118 20
box 76, 3800 Tórshavn
p/f sosialurin

Útgevri: Tórfinn Smith (ábyrgd)
Fyrirtaks- og blaðstjóri: Hogni Djurhuus
Bládmenn: Jóhann Mortensen
Jan Müller
Lýsingar: Arne Thomsen
Uppseting: Sosialurin
Prent: Dimmalætting

Lata eftir førimumi — fáa eftir tørvi

Á ALMANNAØKINUM er hesi seinastu árin ein rættiliga stór útbýggjan farin fram. Ellis- og røktarheim, barnagarðar, vøggustovur og aðrir tílíkir stovnar eru bygd, eins og fingin er í lag heimarøkt o.a. til stóran bata fyri tey, sum hava slíkt fyri neyðini.

EIN TREYTI fyri at hesar skipanir skulu koma øllum landsins íbúgvum til góðar, har enn í landinum teir búgva, er, at figgjarligt grundarlag er til staðar. Og her verður serliga hugsað um kommunurnar part í útreiðslunum.

KOMMUNURNAR partur, eisini á almannaðøkinum, er øktur seinastu árin, meðan lutfallið í inntøkunum millum kommunur og land er broytt soleiðis, at landið í dag fær størri part í samlaðu almennu inntøkunum.

HETTA gera tað mangan trupult, serliga hjá teim smærru kommununum, at greiða sínar skyldur, og veita sínum íbúgvum eins góð sosial viðurskipti, sum tær størru kommunurnar eru førar fyri.

TAÐ KANN ikki vera rætt, at rættindini hjá borgarum í eini kommunu eru treytað av teirri figgjarorku hansara ella hennara kommuna er í. Her má byggjast á sosialistiska prinsippið, at vit (kommunurnar) skulu gjalda eftir førimumi, og njóta eftir tørvi. Her má ein kommunal útjavning til. Hetta kann t.d. gerast á tann hátt, at kommunurnar gjalda til ein útjavningargrunn í mun til skattainntøkuna, og at kommunurnar úr sama grunni fáa eftir tørvi. Stórt sæð sum figgjarliga býtið millum kommunurnar og land fer fram tá talan er um landsvegir.

Í MONGUM kommunum er tað so, at yngra fólkíð flytir til størri pláss, og eftir er stórt tal av fólkapensionistum í mun til fólkatalið. Herav fær kommunan lítla inntøku, men samstundis stóran tørv til fløgur til almannamál. Hesi eiga ikki at vera fyri vanbýti, og mugu tí neyðug stig takast, so bætast kann um hetta.

Ferðabræv úr Angmagssalik:

Barnaár og fiskivinna

Nú barnaárið er farið at halla, skal eg triva í nakað av tí, sum gjørt er her í Angmagssalik í heyst.

Heystfritíðin hjá skúlanum var bert í 3 dagar, hinar 3 dagar (her er eisini skúlagongd leygardag), stóð skúlin fyri felags tiltøkum. Børnini høvdu havt bræv við heim úr skúlanum, har skúlin ynskti at fáa fisk av ymskum slag, og skuldi hann vera ókrúvdur, so skuldu børnini læra at kryvja og flekja v.m.

tjak og meningar

Vit gera lesarar okkara varugar við, at treytin fyri at fáa lesarabrev upptikin undir hesum teiginum er, at blaðstjórnin veit, hvør hevur skrivað brævi.

Veðrið var gott 20. okt. og nógvir bátar vóru í fjørðinum. Tað var isfritt, bert nokur fá isfjell vóru at siggja, og tað vóru — 6 stig. Móti skýming, sum longu var um 15.30 tíðina, komu bátarnir aftur at landi, og nógv fólk var komið oman á keiina. Fongurin var góður, bæði toskur, steinbitur, uvak, ja, sjálvt ulkan bleiv nýtt (hon verður her kókað krúvd, og síðan verður hon pilkað við fingrunum, tá etið verður).

Skúlabørnini vóru býtt upp í bólkar eftir aldri. Fyrrapartin varð hildið fyrilestur í skúlanum fyri øllum um fisk. Teir, sum greiddu frá, vóru fiskarar. Eisini teir frá KGH, ið keypa fisk upp, vóru og greiddu frá um týðningin av fiski fyri Grønland, hvussu hann best kann nýtast v.m., og síðan fóru bólkarin hvør til sítt

arbeiði.

Foreldrin vóru so boðin oman leygarmorgun kl. 9.00, og har kundu vit so siggja, hvat ið gjørt var. Tað var lagt eitt stórt arbeiði í. Teir smáu klassarnir høvdu gjørt »óró« av fiskabeinum, eisini høvdu tey límað fiskabein á papp í hugmyndum. 4. og 5. flokkur høvdu gjørt nakrar heilt stórar tekningar, har vist varð á hvørjum dýpi teir ymisku fiskarnir liva, eisini vóru gjordir ymiskir fiskarættir og fiskasalat, sum vit kundu smakka. Dreingirnir í 6. og 7. flokki høvdu gjørt turkistativ til fisk, soleiðis sum tey hava verið nýtt gjøgnum allar tíðir. Har eru ongir seymir í. Tey verða surrað saman, og tann turkaði fiskurin verður nýttur bæði til hunda- og fólkaføði.

KL. 11.00 vóð bygdaráðið boðið oman til panel-

fund, og vóru tað næmingarnir í 8. og 9. flokki, sum høvdu gjørt spurningar til bygdaráðið viðvíkjandi fiskarinum í Angmagssalik. Har vóru spurningar sum t.d., um Angmagssalik skal hava trolarar, sjálvt um her bert er opið vatn 3-4 mánaðir um árið, um KGH skal bliva við at avgera avreiðingarprisin. Hann er í løtuni 2,85 kr. fyri kg. av toksi. Nógvir góðir spurningar vóru, sum bygdaráðið hevði ilt við at svara. Tiltakið var gott og gav tað eitt gott samstarv millum skúla, foreldur og BØRN.

Eisini er komin ein bók út her í Grønlandi í samband við barnaárið. Hon er skrivað av grønlandskum lærarum o.a. og eitur: »Hvilken fremtid vil I give mig?«

Sonja Á Argjaboða
Angmagssalik

Spesialskúlin/fólkaskúlin

Undirritaði hevur nú í mong ár verið limur í skúlanevndini her í bygdini. Sum skúlanevndarlimur havi eg havt høvi til at fáa avrit av ymsum álitum og rúndskrivum, ið hava við fólkaskúlan at gera.

Hesi álit eru sum oftast skrivað av persónum, ið hava eitt ella annað tilknýti til skúlan. Sjálvsagt eiga hesi fólk eisini at gera hetta arbeiðið, men eitt hevur undrað meg stórliga øll hesi ár, eg havi fylgt við innan skúlanevndar-

arbeiði. Tað er, at eg havi ongantíð verið varugur við, at nakar lærari, ella sakkønur frá Føroya Spesialskúla hevur verið spurður um ráð. Sjálvt ikki álitid um serundirvisingina í fólkaskúlanum hevur heintað upplýsingar og royndir haðani.

Tað kemur mær fyri, at hetta er sera løgið, tí eg meti, at á tí skúlanum eru bæði serlærarar innan blindra, deyva- og tungu- og hoyrindirvising, umframt tey mongu ymisku sløgini av talubrekum.

Eg haldi meg vita, at skúlin eisini hevur barnagarð og undirvising av rørslubrekaðum og menningartarnaðum, sum tað so vakurt eitur.

Eftir minari metan burdu tey fólk, ið starvast á hesum stovni havt høvi til at komið við teirra metingum, hvussu vit eiga at skipa serundirvisingina á besta hátt í Føroyum.

Eg veit frá foreldrum, ið vit dagliga hitta, og sum eiga barna á Spesialskúlanum, hvussu takksom

tey eru fyri tað arbeiðið, ið har verður gjørt.

Tað harnar meg og mong við mær, at samarbeiðið millum Spesialskúlan og fólkaskúlan skal vera so vónaligt ella rættari onki, sum ein høgstandandi skúlamaður segði í viðtalu við Sosialin.

Henda misskiljing má rættast, tí fólkaskúlin hevur brúk fyri tí stóra serkunleika, ið medarbeiðararnir á Spesialskúlanum hava.

Skúlanevndarlimur

Telefonsjónleikurin

Undir hesum heitinum stendur ein leiðari í Sosialinum nr. 92. Tøkk skulu teir hava fyri tað og í nógvum eri eg samdur við teir, men tíverri er adressan bara skeiv.

1. Vit í Føroyum ynskja eina væl virkandi telefon, ongantíð ov skjótt. Samdur.

2. Hvussu hetta kann gerast, hevur eisini ligið greitt í fleiri ár. Samdur.

3. Hóast hetta hevur verið eitt landsáhugamál hevur avgerðin ligið hjá Tórshavnar býráð: Púra ósamdur, men at avgerðin, um at eitt ávíst øki í Tórshavnar kommunu ikki

eigur at verða týnt fyri ein ivasaman løtvinning, eigur bæði nú og alla tíð at liggja hjá Tórshavnar býráð. Latið vera við at koyra latið í ein vavgreyt, men haldið hvørt mál fyri seg.

Býráðið hevur alla tíðina viðgjørt hetta mál í álvara, men hevur havt ilt við at skilja, at leiðslan á telefonverkinum ikki skilur eitt klárt og greitt nei, men bara blivur við at juka sum eitt forkela einabarn. Og nú sær tað næstan út sum tað fer at eydnast teimum hóast alt.

Býráðið vil altið ad-

ina í álvara, hóast teir einaferð hava gjørt eina býráðssamtýkt, um ikki at taka hana alvorliga.

Tað hevur ikki verið spældur sjónleikur, men alt arbeiði hevur verið í ramasta álvara. Men dyrt hevur tað verið at biða, men latið vera við at gera tað til, at tað er av Býráðsins ávum, nei tvørtur imóti.

4. Hvar vóru fólksini hjá býráðslimumum, tá teir góvu loyvi til klubba, losju, hotel, arbeiðsmannafelagshús ella bønshús? Ja, eg spyrji bara. Men latið okkum ikki halda fram í hesi vandal-

ismuni, men mátti Sosialurin eisini hjálpt til at varðveita ta gomlu og hugnaligu býarmyndina til gleði fyri okkum og kanska serliga fyri komandi ættir.

Eliesar Arge

